

Reclassering Nederland
Landelijk kantoor

Vivaldiplantsoen 100-200
3533 JE Utrecht
Postbus 8215
3503 RE Utrecht
(T) 030 232 49 49
(F) 030 232 49 50
(I) www.reclassering.nl

Aan Tweede Kamer, Vaste Kamercommissie VWS
Van Sjef van Gennip, algemeen directeur Reclassering Nederland
Datum 28 augustus 2013
Onderwerp Position paper Jeugdwet

Inleiding

De Jeugdwet voorziet onder meer in het overdragen van de verantwoordelijkheid voor jeugdreclassering naar de gemeenten. Reclassering Nederland vindt dit vanuit de inhoudelijke doelstelling van reclasseren – het voorkomen van recidive – en recente ontwikkelingen en inzichten op dit werkgebied onverstandig.

Kern standpunt Reclassering Nederland:

- Jeugdreclasseringsmaatregelen zijn strafrechtelijke beslissingen. Deze dienen niet onder verantwoordelijkheid van gemeenten maar door de Rijksoverheid te worden uitgevoerd. Ook om rechtsgelijkheid te borgen en versnippering te voorkomen.
- Reclasseren is een vak en vraagt om focus op het optimaal gebruik maken van het gedwongen kader om effectief te zijn in het voorkomen van recidive.
- De Jeugdwet bemoeilijkt de uitvoering van het nieuwe zogenoemde Adolescentenstrafrecht waarbij leeftijdsgrenzen niet langer leidend zijn. Een systeem van inkoop en certificering leidt tot versnippering van de opgebouwde expertise.
- Samenwerking in de strafrechtketen (en met de volwassenreclassering) komt onder druk te staan door werkprocessen steeds met nieuwe aanbieders af te moeten stemmen. Met name ook de continuïteit van individuele cases is van groot belang om risico's op delictgedrag te minimaliseren.

Versnippering

Gemeenten moeten een visie en beleid formuleren, contracteren onder voorwaarden en 'de gecertificeerde instelling dient te overleggen met de gemeente op casusniveau'. Gemeenten kunnen dus verschillend beleid voeren en op casusniveau uiteenlopende beslissingen nemen. Gevolg is versnippering en risico op rechtsongelijkheid.

Reclasseren is een vak

Reclasseren is een vak met een zeer expliciet doel: het voorkomen van recidive. Het vergt een hoge mate van expertise, kennis en kunde om gevaars- en recidiverisico's in te schatten en vanuit een gedwongen setting – de opgelegde straf en door de rechter geformuleerde bijzondere voorwaarden – deze doelstelling te realiseren. In 190 jaar reclasseringsgeschiedenis heeft het methodisch handelen in dit gedwongen kader steeds verder handen en voeten

gekregen. Er is inmiddels een hoogleraar Reclassering en met hogescholen zijn lectoraten ontwikkeld die specifiek opleiden om te werken in gedwongen kader. De nadruk ligt in de Jeugdwet op zorg; reclassering dient een ander doel, het terugdringen van delictgedrag. (Verplichte) zorg kan daar onderdeel van zijn.

Adolescentenstrafrecht

De zeer recente ontwikkelingen rondom het adolescentenstrafrecht (16 t/m 22 jaar) hebben een extra impuls gegeven aan de nauwe samenwerking tussen de jeugd- en volwassenreclassering. Kern is dat er maatwerk geleverd kan worden; niet de leeftijd, maar delict, ontwikkeling en gedrag bepalen de straf en of toezicht door jeugd- of volwassenreclassering het meest passend is. Dat kan betekenen dat de volwassenreclassering aan de slag gaat met een 16-jarige, of de jeugdreclassering met een 22-jarige. Kortom, leeftijdsgrenzen worden flexibel gehanteerd. Met de Jeugdwet worden diverse aanbieders verantwoordelijk voor jeugdreclassering. Dit leidt vanuit het adolescentenstrafrecht tot een extra 'handicap'. Dat geldt ook voor de door de jeugdketen en volwassenreclassering ontwikkelde specifieke methodiek voor deze doelgroep; in hoeverre wordt deze straks gehanteerd door aanbieders van jeugdreclassering?

Werkprocessen keten

Indien om de 5 jaar nieuwe aanbieders worden gecontracteerd, heeft dit gevolgen voor de ketensamenwerking. Het is belangrijk bij de aanpak van jeugd dat organisaties een uniforme werkwijze hanteren en goed op elkaar aansluiten. Met de invoering van het adolescentenstrafrecht zal de aansluiting 18- en 18+ nog zorgvuldiger moeten verlopen. Continuïteit en warme overdracht is bij deze groep delictplegers van zeer groot belang; jeugd- en volwassenreclassering moeten de gelederen sluiten en 'er bovenop zitten' om te voorkomen dat ze tussen de mazen van het net glippen en opnieuw in delictgedrag verzanden.

Landelijke organisatie

De staatssecretaris van Veiligheid & Justitie heeft meermaals in reactie op vragen uit de Tweede Kamer erkend dat er risico's zitten aan de overdracht van verantwoordelijkheid voor jeugdreclassering aan gemeenten. Reclassering Nederland deelt deze zorgen en stelt voor om jeugdreclassering uit te laten voeren door een landelijk functionerende organisatie, onder verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid.

Borging

Mocht het voornemen om de verantwoordelijkheid voor de jeugdreclassering over te dragen aan gemeenten toch worden ondersteund door uw Kamer, dan zou minimaal het volgende goed moeten worden geborgd:

- Er zijn heldere landelijke criteria (conform privacywetgeving) voor informatie-uitwisseling tussen jeugd- en volwassenreclassering.
- De werkprocessen tussen jeugd- en volwassenreclassering sluiten op elkaar aan bij de overdracht van adolescenten.
- Er zijn regionale afspraken tussen de ketenpartners uit de jeugd- en volwassenketen waarbij kennisuitwisseling wordt geborgd.
- Er is voldoende interventieaanbod (gedragstrainingen, behandelingsinzet, et cetera), dit aanbod is beschikbaar en is toepasbaar voor de volledige doelgroep van 16 t/m 22 jaar.
- Er is kennis van de bestaande methodiek en gedragsinterventies jeugdreclassering en volwassenreclassering.